

mæssig. Med denne Bemærkning skal jeg anbefale Forslaget.

B. Jensen: Det var ikke af hygiejniske Grunde, men af økonomiske, at man i sin Tid udstemte den Paragraf af Forslaget til Bygningsloven, som forlangte Laase for alle Badste i gamle Ejendomme. Nu foreligger dette Lovforslag, og dets Gennemførelse vil forekomme det mig, økonomisk set, være lige saa uheldig og lige saa byrdefuld for dem, det kommer til at træffe som, hvis man gjorde Indførelsen af Vandlaase obligatorisk for alle Ejendomme. Saaledes som Forholdene ere her i Hovedstaden, navnlig i de store Ejendomme, hvor der er mange Beboere, vil Sundhedskommissionen, naar Lovforslaget er vedtaget, saa snart vi saa en Epidemi, straks paahyde at saa disse Vandlaase indført, og det vil blive en overordentlig stor Udgift. Det vil ikke ste i enkelte Ejendomme, men omtrent i den største Part af Ejendommene i Arbejderskvartererne, og det vil foranledige en meget betydelig Udgift, som vil være mere generende. Dette Lovforslag vil derfor, hvis det bliver vedtaget, være mere generende, end hvis man vedtog som obligatorisk, at Vandlaase skulde indføres i alle Ejendomme i Hovedstaden i Løbet af et vist Tidsrum, f. Eks. af 5 Aar, thi da kunde jo Ejerne tage lidt ad Gangen. Hvor der f. Eks. er 20—30—50 Familier, kunde de tage 1 Røffentrappe ad Gangen, 5—6 Badste ad Gangen, fordele Arbejdet paa 4—5 Aar, saa vilde det ikke blive saa trykkelige i økonomisk Henseende, som det kan blive efter Lovforslaget, hvis en stærk Epidemi indtræffer, thi da vil der ganske sikkert komme stærke Opfordringer til Autoriteterne om at træffe alle de Sikkerhedsforanstaltninger, der ere mulige. Det forekommer mig derfor, at dette Lovforslag burde optage den Bestemmelse, som man i sin Tid af økonomiske Grunde udstemte af Lovforslaget. Jeg er fuldstændig enig deri, og mit Syn paa Sagen er det, at de Laase bør have; de bør hurtigst mulig skaffes tilveje. Saaledes som Forholdene ere, og saaledes som Badstene bruges, er Manglen af Vandlaase i høj Grad til Skade for Befolkningen, navnlig for den mindre bemidlede Del af Befolkningen, som bor kaserne-mæssig, ofte en 6—7—8 Familier i hver Etage oven over hinanden. At alle Kloafudstrømningerne, som komme gennem de aabne Rør, kunne slippe ind i disse Lejligheder, er i høj Grad uheldigt. Jeg tror, at det heldigste vilde være at se bort fra det økonomiske og gøre det obligatorisk, saa vilde man komme det hygiejniske nærmere. Det er kun de Udtalelser, jeg vilde

fremkomme med til Overvejelse, og jeg skal dermed slutte.

Justitsministeren (Mellemann): Sagens Sammenhæng er jo den, at allerede ved Bygningsloven for Kjøbenhavn af 21de November 1871 blev det gjort til Regel, at der skulde være Vandlaase ved Røffenvadstene. Den Gang denne Bygningslov var til Revision, og der diskuteredes om den nuværende Bygningslov af 12te April 1889, blev der stillet Forslag i den Retning, at Vandlaase skulde tilvejebringes i Løbet af 2 Aar ved alle de Røffenvadste, som endnu ikke vare forsynede dermed, hvorved der altsaa fornemmelig maatte tænkes paa Røffenvadste, som stammede fra Tiden før Loven af 1871. Forslaget gik imidlertid ikke igennem, og som Følge deraf kom Bygningsloven ud uden denne Bestemmelse den Gang. — Da saa Koleraen nærmede sig os i 1892, som de Herrer vel sagtens alle sammen godt huske, begyndte man jo naturligvis at røre op i sin Samvittighed med Hensyn til alt, hvad der saaledes kunde anses for at være farligt og misligt i sanitær Henseende. Og saa maatte jelsølgelig Opmærksomheden meget snart falde paa Røffenvadstene og de Udsivninger, som udspringer fra dem, naar der ikke er truffet Foranstaltninger til at forhindre Luftens Tilbagegang i Lejlighederne. Det blev da sat under Debat, om man ikke uden videre ved Sundhedsvedtægten kunde træffe en Bestemmelse af lignende Indhold som det; dette Lovforslag gaar ud paa, om det var nødvendigt at gaa til Lovgivningsmagten, eller om man ikke uden videre kunde sætte en saadan Bestemmelse ind i Sundhedsvedtægten. Dette kunde man i og for sig vistnok gøre, saaledes som den første ærede Taler bemærkede. Det er sket i andre Sundhedsvedtægter, fordi man betragtede det som noget, der naturligen hører til i en Sundhedsvedtægt og dens Bestemmelser. Derfor tror jeg i og for sig, at det kunde have været gjort; men da Spørgsmaalet havde foreligget under Bygningslovens Behandling, og da et Endringsforslag, der gik i den Retning, var blevet forkastet af Rigsdagen, syntes jeg, det var mindre loyalt at stadfæste en Bestemmelse i Sundhedsvedtægten, der gik ud paa i alt Fald delvis det samme. Og derfor var det, jeg besluttede mig til, at Sagen skulde forelægges Lovgivningsmagten, for saa vidt som den skulde bringes videre.

Det, der nu er foreslaaet ved dette Lovforslag, er noget forskelligt fra den Bestemmelse, der var Tale om ved Bygningsloven. Saaledes som den sidste ærede Taler (B.